

Siðanefnd Blaðamannafélags Íslands

Mál nr. 4/2012-2013

Kærandi: Þórir Bergmundsson framkvæmdastjóri lækninga Heilbrigðisstofnunar Vesturlands

Kærðu: Jóhannes Kr. Kristjánsson og Kastljós

Kæruefni: Umfjöllun Jóhannesar Kr. Kristjánssonar um málefni Heilbrigðisstofnunar Vesturlands í Kastljósi 15.02.2013 og umfjöllun Kastljóss 19. sama mánaðar.

Málsmeðferð:

Málið er kært með bréfi dagsettu 5. mars 2012. Bréfið barst til skrifstofu Blaðamannafélags Íslands 8. mars og til siðanefndar í tölvupósti daginn eftir. Nefndin ákvað að kalla eftir viðbrögðum hins kærða. Jóhannesar Kr. Kristjánssonar og bárust þau í bréfi dagsettu 18. mars og samdægurs í tölvupósti til nefndarmanna. Bæði kæru og svari við henni fylgdi yfirlit yfir tölvupóstsamskipti beggja aðila og auk þess ýmis önnur gögn með svari við kærinni. Einn nefndarmanna, Róbert. H. Haraldsson, sagði sig frá málinu og tók varamaður, Jóhannes Tómasson, sæti hans. Nefndin fundaði um málið 26. mars, þar sem meðal annars var horft á hina kærðu Kastljósspætti. Einn nefndarmanna, Friðrik Þór Guðmundsson, komst ekki á þann fund en fékk símleiðis upplýsingar um gang mála. Nefndin fjallaði um málið á ný á fundi sínum 23. apríl og kvað upp úrskurð í því, en nokkur bið varð á störfum hennar vegna frátafa nefndarmanna.

Málavextir:

Í hinni kærðu umfjöllun fjallar Kastljós, Jóhannes Kr. Kristjánsson og Helgi Seljan, um fæðingu barns á Heilbrigðisstofnun Vesturlands, kæru vegna mistaka við fæðinguna og viðbrögð HVE og Landlæknisembættisins vegna kærunnar. Jafnframt var rætt við móður barnsins og lögfræðing hennar, en móðirin kærði málið til Landlæknis.

Í kæru Þóris Bergmundssonar, sem er í þremur tölusettum liðum, er þess krafist að fullyrðingin „Fjölmargar rangfærslur eru í læknaskýrslum, greinargerðum og bréfum sem komið hafa frá Heilbrigðisstofnun Vesturlands vegna málsins.“ verði dæmd dauð og ómerk og beðist verði velvirðingar á þeim sama vettvangi og orðin féllu.

Jafnframt eru „fordæmd þau vinnubrögð fjölmiðilsins að ganga á svig við fyrirheit um að lesa upp yfirlýsingu frá stofnuninni.“ Og enn fremur „þau ósannindi sem framkomu í þætti Kastljóss að fulltrúa stofnunarinnar hafi verið boðið þann dag að koma og standa fyrir máli sínu.“

Kærandi segir að hann hafi sent kærða beiðni um að „framangreind stóryrði yrðu aftur tekin en engu var svarað.“ Með því telur siðanefnd að kröfu um beiðni um leiðréttingu mála sé fullnægt af hálfu kæranda og málið því tækt.

Kærði, Jóhannes Kr. Kristjánsson „vísar alfarið á bug þeim ummælum framkvæmdastjóra lækninga, að í Kastljósi þann 15. febrúar hafi verið viðhöfð óvönduð vinnubrögð og þar hafi komið fram ósannar fullyrðingar og rangindi.“ Hann svarar svo hverjum lið í kærinni og styður mál sitt með ýmsum fylgiskjöllum og tölvupóstsamskiptum við kæranda og forstjóra HVE.

Umfjöllun:

Siðanefnd telur að umfjöllun Kastljóss um málefni af þessu tagi, það er meint mistök innan heilbrigðiskerfisins, eigi fyllilega rétt á sér, enda er staðfest í skýrslu „sviðsstjóra sviðs eftirlits og gæða“ hjá Landlæknisembættinu að umönnun móður og ófæddis barns hennar í fæðingunni hafi verið „óviðunandi.“ Jafnframt er að mati nefndarinnar eðlilegt að fjallað sé um samskipti viðkomandi heilbrigðisstofunar og Landlæknisembættisins í kjölfar atvika af þessu tagi svo og samskipti við þolendur þeirra. Að bent sé á misræmi í skýrslugerð vegna umrædds atviks er einnig að mati nefndarinnar eðlilegur þáttur umfjöllunarinnar, enda kemur það misræmi skýrt fram í gögnum málsins.

Eftir yfirferð siðanefndar yfir gögn málsins, alla liði kærunnar, svar hins kærða, fylgiskjöl og tölvupóstsamskipti verður ekki séð að umfjöllunin hafi farið út fyrir þau mörk sem siðareglur BÍ setja félögum sínum. Augljóst misræmi er í skýrslum HVE um atvikið og rannsókn Landlæknisembættisins sýnir að umönnun hafi verið óviðunandi. Siðanefnd telur að þar hafi Kastljós ekki farið á svig við siðareglur, en kannski hafi nokkuð langt verið seilst þegar vitnað er til ónafngreindra aðila um að um „falsanir á gögnum hafi verið um að ræða og vísvitandi blekkingar ábyrgðarmanna stofnunarinnar,“ eins og segir meðal annars í fyrsta lið kærunnar.

Hvað varðar annan lið þar sem „fordæmd eru þau vinnubrögð fréttamiðilsins að ganga á svig við fyrirheit um að lesa upp yfirlýsingu frá stofnuninni, er það að segja, að megin atriði yfirlýsingarinnar voru lesin upp í þætti Kastljóss þann 19. febrúar. Auk þess var yfirlýsing HVE sett inn á heimasíðu Kastljóss. Siðanefnd telur þau vinnubrögð Kastljóss ekki brjóta í bága við siðareglur.

Í þriðja lið kærunnar eru jafnframt fordæmd „þau ósannindi sem fram komu í þætti Kastljóss þann 19. febrúar s.l. að fulltrúa stofnunarinnar hafi verið boðið þann dag að koma og standa fyrir máli sínu.“ Ekki er annað að sjá af tölvupóstum milli aðila málsins að fulltrúar HVE hafi hafnað því ítrekað að koma fram í Kastljósi. Í svari kærða við þriðja lið kærunnar segir meðal annars svo: „Einnig er vert að benda á að mánudaginn 18. febrúar ræddi Helgi Seljan við Guðjón Brjánsson forstjóra Heilbrigðisstofnunar Vesturlands og óskaði eftir fulltrúa stofnunarinnar í viðtal vegna málsins sem fram átti að fara í myndveri þriðjudaginn 19. febrúar. Því boði var neitað.“

Siðanefnd tekur útskýringar kærða gildar enda er ekki hægt að lesa annað út úr tölvupóstsamskiptum aðila málsins, en að fulltrúar HVE hafi ætíð hafnað því að koma fram í Kastljósi.

Úrskurður:

Kærðu, Jóhannes. Kr. Kristjánsson og Kastljós, teljast ekki hafa gerst brotlegir við siðareglur Blaðamannafélags Íslands við umfjöllun Kastljóss um málefni Heilbrigðisstofnunar Vesturlands 15. og 19. febrúar 2013.

Reykjavík 23.04.2013

Björn Vignir Sigurpálsson

Hjörtur Gíslason

Ásgeir P. Árnason

Fríðrik Þór Guðmundsson

Jóhannes Tómasson